

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	[naam]
Telefoonnummer	[telefoonnummer]
Nummer & Titel	IB 2020/132 Aandachtspunten bij het horen van en beslissen op Venezolaanse asielzaken
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel landenpagina's Venezuela
Relatie met	AAB Venezuela 11 juni 2020 IB 2020/62 Vrees voor vervolging op grond van het Vluchtelingenverdrag
Geldig vanaf	15-09-2020
Geldig tot en met	14-03-2024

Disclaimer

Een informatiebericht is een mededeling aan de medewerkers van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). De informatieberichten zijn slechts tijdelijk van aard, en daarom is de geldigheidsduur beperkt. De informatieberichten helpen medewerkers van de IND om tijdig en op uniforme wijze in te spelen op actuele ontwikkelingen. In informatieberichten kan bijvoorbeeld aangegeven worden of er nieuw beleid komt, bijvoorbeeld n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, of dat een belangwekkende uitspraak is gedaan die nog bestudeerd wordt. Ook kan in informatieberichten aangegeven worden hoe moet worden gehandeld in afwachting van een werkinstructie of aanpassing van de beleidsregels die in de Vreemdelingencirculaire of Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap zijn opgenomen. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een informatiebericht af te wijken.

1. Aanleiding

Op 11 juni 2020 heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken een algemeen ambtsbericht over Venezuela uitgebracht. Het ambtsbericht beslaat de periode van maart 2013 tot en met mei 2020, waarbij de nadruk ligt op de periode vanaf de zomer van 2017. Dit is de eerste keer dat over Venezuela een ambtsbericht is uitgebracht. Het ambtsbericht heeft aanleiding gevormd om het landgebonden asielbeleid voor Venezuela te bepalen. De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft de Tweede Kamer op 25 augustus 2020 per brief hierover geïnformeerd.¹ Op 14 september 2020 is het WBV landgebonden asielbeleid Venezuela gepubliceerd. Het WBV is op 15 september 2020 in werking getreden.

2. Inhoud/Toelichting

Bij het horen en beslissen op Venezolaanse asielzaken is het landgebonden asielbeleid Venezuela zoals neergelegd in de Vc leidend. Dit informatiebericht bevat geen nieuw beleid of nieuwe instructie, maar biedt een toelichting op een aantal onderdelen van het landgebonden asielbeleid en gaat in op aandachtspunten waarmee rekening gehouden dient te worden bij het horen van en beslissen op Venezolaanse zaken. Het informatiebericht gaat in op de volgende onderwerpen:

- 3.1 Fundamentele politieke overtuiging
- 3.2 Het uiten van significante kritiek op de autoriteiten
- 3.3 Bescherming autoriteiten en/of internationale organisaties
- 3.4 Binnenlands beschermingsalternatief
- 3.5 Artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag

3. Hoe te handelen

¹ Zie brief aan de Tweede Kamer (TK 2019–2020, 19 637, nr. 2649) van 25 augustus 2020, https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z15033&did=2020D32379.

3.1 Fundamentele politieke overtuiging

Indien geloofwaardig is bevonden dat de vreemdeling in Venezuela politieke activiteiten heeft verricht of na aankomst in Nederland politieke activiteiten heeft ontplooid, is van belang om éérst een standpunt in te nemen over de vraag of deze activiteiten voortkomen uit een fundamentele politieke overtuiging. Indien sprake is van een fundamentele politieke overtuiging kan namelijk niet worden verlangd dat de vreemdeling zich terughoudend opstelt bij het uiten daarvan. Hierdoor kan reeds het hebben van een fundamentele politieke overtuiging ertoe leiden dat een reële vrees voor vervolging wordt aangenomen. Indien geen sprake is van een fundamentele politieke overtuiging, mag van de vreemdeling wél terughoudendheid worden verlangd bij terugkeer. Het kan dan echter nog wel geloofwaardig zijn dat de vreemdeling politieke activiteiten heeft verricht of zich politiek heeft geuit. In dit geval dient beoordeeld te worden of deze activiteiten op zichzelf tot een gegronde vrees voor vervolging leiden. Het is immers mogelijk dat de vreemdeling op grond van die activiteiten/uitingen alsnog in de negatieve belangstelling is komen te staan. Op grond daarvan kan ook sprake zijn van vervolging. Een nadere toelichting hierop wordt geboden in IB 2020/62 Vrees voor vervolging op grond van het Vluchtelingenverdrag.

3.2 Het uiten van significante kritiek op de autoriteiten

In het landgebonden asielbeleid wordt bij een aantal risicogroepen het uiten van significante kritiek op de autoriteiten als voorwaarde genoemd. Aangezien er geen strikte definities bestaan van waar kritiek aan moet voldoen om als significant te worden aangemerkt, is het niet eenvoudig te bepalen of hiervan sprake is. Deze paragraaf biedt een aantal handvatten voor het onderzoeken of kritiek al dan niet als significant kan worden aangemerkt.

Blijkens het ambtsbericht lopen personen die zich kritisch uitlaten over de autoriteiten vooral een risico indien de autoriteiten hen vanwege die kritiek beschouwen als bedreiging voor het regime. Dit is in toenemende mate het geval naarmate individuen en/of groepen meer beschikken over de capaciteit om kritische standpunten te ventileren en om mensen te mobiliseren. Bij het bepalen of van significante kritiek sprake is, zal dan ook aandacht moeten worden besteed aan de vraag in hoeverre dit op de vreemdeling van toepassing is. Om deze vraag te beantwoorden, kan bij het horen en beslissen aan de volgende punten aandacht worden besteed.

Allereerst kan worden gekeken naar de aard en de inhoud van de kritiek. Als de kritiek algemeen van aard is, kan deze minder snel als significante kritiek worden aangemerkt. Van algemene kritiek kan bijvoorbeeld sprake zijn als er geklaagd wordt over enkel economische omstandigheden, zonder dat daarbij specifiek de autoriteiten worden aangewezen als oorzaak. Om te kunnen spreken van significante kritiek mag verlangd worden dat dit concrete, onderbouwde kritiek is waarbij de vreemdeling een duidelijk kritisch standpunt ten aanzien van de autoriteiten ventileert. Als de vreemdeling beschikt over belastende informatie over de autoriteiten en zich in het kader daarvan kritisch uitlaat, kan eerder van significante kritiek worden gesproken omdat de kans dat de autoriteiten in deze kritiek een bedreiging zien groter is.

Daarnaast kan aandacht worden besteed aan het bereik van de kritiek. Naarmate de vreemdeling met zijn kritische uitlatingen meer personen weet te bereiken, kan sneller van significante kritiek worden gesproken. Indien de vreemdeling daarentegen slechts richting een beperkt aantal personen en/of binnen de eigen sociale kringen kritiek uit, kan dit minder snel als significante kritiek worden aangemerkt.

Aansluitend op het bovenstaande punt is de impact van de kritiek van belang. Zoals eerder aangegeven, beschouwen de autoriteiten personen onder meer als bedreiging indien zij in staat zijn om de bevolking te mobiliseren. Hierbij kan gedacht worden

aan opposanten of personen met aanzien. Indien de vreemdeling met zijn kritiek anderen oproept om zich op enige wijze tegen de autoriteiten te verzetten dan wel middels zijn kritiek anderen aanzet tot verzet, kan deze kritiek eerder als significant worden aangeduid.

Van belang is dat bij het bepalen of van significante kritiek sprake is, de bovenstaande punten in samenhang worden gezien. Als een vreemdeling bijvoorbeeld heeft deelgenomen aan demonstraties, maar in die demonstraties geen bijzondere rol heeft vervuld, kan dit niet zonder meer als significante kritiek worden aangemerkt. Dit is bijvoorbeeld ook het geval wanneer de vreemdeling zich op sociale media in posts kritisch over de autoriteiten uitlaat, maar slechts een beperkt aantal connecties heeft dat inzage heeft in die posts. Andersom kan bijvoorbeeld ook meer gematigde kritiek als significant worden aangemerkt indien de vreemdeling daarmee veel anderen weet te bereiken en/of anderen kan aanzetten tot verzet tegen de autoriteiten. Hiervan kan sprake zijn indien de vreemdeling kritische stukken heeft geschreven waarmee een groot publiek wordt bereikt, of indien de vreemdeling een belangrijke rol heeft vervuld in het organiseren van demonstraties. Zoals aangegeven kan eveneens van significante kritiek worden gesproken indien de vreemdeling beschikt over belastende informatie over de autoriteiten en zich in het kader daarvan kritisch uitlaat, hetgeen bijvoorbeeld het geval kan zijn bij dissidente (hooggeplaatste) militairen.

Tot slot is van belang te realiseren dat de Venezolaanse autoriteiten willekeurig kunnen optreden. Zo kunnen ook personen die marginale activiteiten hebben verricht (die niet als significante kritiek kunnen worden aangemerkt) naar aanleiding daarvan problemen krijgen. Hiermee zal rekening moeten worden gehouden bij de beoordeling. Per zaak zal moeten worden gezien of de verklaringen en ondervonden problemen voldoende zijn om te kunnen spreken van een gegronde vrees voor vervolging bij terugkeer.

3.3 Bescherming autoriteiten en/of internationale organisaties

Uit het ambtsbericht blijkt dat er geen vertrouwen meer is in het Venezolaanse rechtssysteem. Verschillende (vertrouwelijke) bronnen geven voorbeelden van personen die aangifte wilden doen waarbij ze slachtoffer werden van intimidatie, mishandeling en onrecht van de kant van de Venezolaanse autoriteiten. Zowel openbare als vertrouwelijke bronnen bevestigen het beeld dat de regering een gelimiteerde capaciteit heeft om aanklachten in behandeling te nemen en in sommige gevallen onwillig is om zaken op te pakken. Venezuela neemt op dit moment op de index van het World Justice Project de laatste plaats in met betrekking tot de Rule of Law. In het landgebonden asielbeleid is om die reden bepaald dat het niet mogelijk is bescherming te verkrijgen van de autoriteiten of internationale organisaties in Venezuela, tenzij sprake is van evidente, concrete en individualiseerbare aanknopingspunten op basis waarvan kan worden aangenomen dat het verkrijgen van bescherming mogelijk is.

Gelet op het bovenstaande moet er terughoudend worden omgegaan met het tegenwerpen van bescherming. Zeker indien de vreemdeling geloofwaardige verklaringen heeft afgelegd dat hij Venezuela heeft verlaten naar aanleiding van op de persoon gerichte bedreigingen en/of geweldpleging door colectivos of overige aan de autoriteiten gelieerde gewapende groeperingen, is niet goed voorstelbaar dat bescherming door de autoriteiten mogelijk is. Blijkens het ambtsbericht zijn de autoriteiten in dergelijke gevallen doorgaans niet bereid dan wel in staat om effectieve bescherming te bieden.

Er bestaan geen afgebakende criteria waaraan een zaak moet voldoen om te kunnen spreken van evidente, concrete en individualiseerbare aanknopingspunten op basis waarvan kan worden aangenomen dat het verkrijgen van bescherming mogelijk is. Indien de vreemdeling verklaart dat hij in Venezuela reeds bescherming heeft verkregen van doeltreffende en niet-tijdelijke aard en er geen concrete aanknopingspunten zijn om aan te nemen dat deze bescherming niet wederom

verkregen kan worden, kan dit aanleiding vormen om bescherming tegen te werpen. Naarmate de vreemdeling binnen Venezuela een hogere sociaal-economische positie bekleedt, bestaat eveneens een grotere kans dat hij bescherming van doeltreffende en niet-tijdelijke aard kan inroepen. In het ambtsbericht wordt vermeld dat, als je de juiste mensen kent of genoeg geld hebt om een goede advocaat te betalen, de kans groter is dat je aangifte serieus in behandeling genomen wordt. Het bekleden van een hogere sociaal-economische positie is echter geen garantie dat de vreemdeling aanspraak kan maken op bescherming van de autoriteiten.

3.4 Binnenlands beschermingsalternatief

In het landgebonden asielbeleid is verder bepaald dat er geen binnenlands beschermingsalternatief aanwezig is indien de vreemdeling in de negatieve belangstelling staat van de (centrale) autoriteiten, daaraan gelieerde gewapende groepen, colectivos of soortgelijke gewapende groepen, tenzij sprake is van evidente, concrete en individualiseerbare aanknopingspunten op basis waarvan kan worden aangenomen dat de vreemdeling zich elders in Venezuela kan vestigen.

In geval van aannemelijke en zwaarwegende problemen met een of meer van de bovengenoemde groepen moet terughoudend worden omgegaan met het tegenwerpen van een beschermingsalternatief. Een mogelijk voorbeeld waar nog wel een beschermingsalternatief kan worden tegengeworpen, is in geval van problemen met gewapende groeperingen die slechts in bepaalde gebieden van het land actief zijn en niet samenwerken met de autoriteiten.

3.5 Artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag

In het landgebonden asielbeleid zijn ten aanzien van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag geen bijzonderheden opgenomen. Desalniettemin is van belang om bij het horen en beslissen alert te zijn op mogelijke 1F indicatoren. Voor een overzicht van deze indicatoren kan de interne indicatorenlijst van Unit 1F worden geraadpleegd. Indien een zaak 1F indicatoren bevat, kan hierover contact worden opgenomen met Unit 1F.

4. Afstemming

Dit IB is afgestemd met A&B, JZ en TOELT.